

BESLUT

2017-05-15

Dnr: 16/02067

SAKEN

Eftermiddag i P4 Norrbotten och Morgon i P4 Norrbotten, 2016-07-28 och 07-29, inslag om nedläggning av ett kulturhus; fråga om opartiskhet och otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på opartiskhet eller bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

INSLAGEN

Inslaget i Eftermiddag i P4 Norrbotten den 28 juli 2016

Inslaget var en direktsändning från musikfestivalen Piteå dansar och ler. I inslaget sades bland annat följande.

(Reporter) – Och då är vi tillbaka i Piteå och direktsändningen här i P4 Norrbotten i dag när det är då Piteå dansar och ler som har kört igång och [personnamn] och [personnamn] sitter här och fikar för tillfället. (Okänd person) – Ja, på det anrika Krokodil som är ett underbart ställe. Ett kulturellt centrum i stan. (Reporter) – Men inte så länge till som det ser ut nu i alla fall. Det där ska vi prata mer om. Vi ska träffa [NN] här alldeles strax. Och, så ja prata om Krokodil sen så ska vi fundera lite också kring det här med med...mansorganisa...nej, vad ska vi kalla det här nu? Män som organiserar sig. (Okänd person) – Ja, mansupproret som fanns här i stan en gång i tiden. [...] Här kommer vi och stör [NN] mitt i soundchecket eller möjligen så är det en ommöblering (ohörbart) jag är inte riktigt säker vilket det är. (NN) – Vi bygger om lite för att rymma. Det är mycket folk ikväll. (Reporter) – Vi sitter alltså nu på Krokodil i Piteå en, ett kulturhus, café, där det har skett väldigt väldigt mycket under åren och [NN] hur ska man presentera dig för den som eventuellt inte vet? Du har väl en egen stjärna på Piteås walk of fame. (NN) – Jo, det är väl så. Nä men jag har hållit på i många år. Farit runt och gjort reklam för Piteå men jag gör inte det längre. (Reporter) – Du har slutat med det? (NN) – Ja. (Reporter) – Och vad gör du reklam för nu då? (NN) – Jag kan säga att jag är från Norrbotten men jag säger inte att jag är från Piteå längre. (Reporter) – Ja, det har du slutat med? (NN) – Ja. (Reporter) – Hördu det här Krokodil, där vi sitter där då. Jag ska säga att det är en kulturinstitution och på väggarna här så är det ju alltså fullt med bilder på artister. Det är otroligt mycket gäst, framträdande av gästade artister här då. [...]. (Reporter) – Hördu, efter efter femton år

nu så blir det lapp på luckan nu. (NN) – Ja, vi vi stänger. Vi orkar inte längre. (Reporter) – Det är ju ändå som som vi hörde här, träffa [personnamn], som du ska spela med ikväll. Som sa, det här, det här är ju verkligen sorgligt. (NN) – Jo. (Reporter) – Känns det så för dig också? (NN) – Ja, det är klart. Det här har ju varit vårt liv i femton år. Det har varit, vi har haft otroligt många arrangemang. Vi kanske har haft i snitt hundra arrangemang per år. Och det är många stora namn som varit här. Albert Lee. När man ser hans turnéplan och ser att han har spelat på Krokodil då blir man lite imponerad.

Sedan berättade NN om stora artister som spelat på kulturhuset. Därefter sades följande.

(Reporter) – Men varför då lapp på luckan när det ändå liksom är ett koncept som har fungerat så bra och fyllt en funktion? (NN) – Jo, jo men dels, det finns ju ingen ekonomi i det. Vi har inte tjänat en krona på det. Vi har jobbat ideellt i femton år. Så dels är det väl det och sen vill man göra annat. Så är det, många tror att man öppnar dörren och så stänger man dörren när det är klart. Men det är mycket jobb före och mycket jobb efter. Så det, det är ju väldigt roligt och väldigt slitit. Och så känner vi att vi har väl aldrig, kommunen har aldrig uppskattat det vi har gjort. Vi har aldrig fått något stöd från dem utan. Så det känns otacksamt på så sätt. (Reporter) – Kämpa i motvind? (NN) – Ja, visst. Det har aldrig funnits pengar att anställa folk. Det hade man kunnat göra för att orka då. Men de pengarna har aldrig funnits utan kommunen har gärna lagt sina kulturpengar på större och dyrare projekt. Så där har det varit ointressant för dem. Tyvärr.

NN sa därefter att han bland annat skulle göra 65 föreställningar med Riksteatern och åka ut på en turné med Euskefeurat. Reportern sa även att NN skulle spela med ett band på kulturhuset under kvällen men att det var slutsålt. NN sa sedan att Krokodils sista kväll skulle äga rum på lördagen.

Inslagen i Morgon i P4 Norrbotten den 29 juli 2016

Första inslaget påannonserades enligt följande.

Piteås kanske största kulturprofil, NN, lanserar sig nu som norrbottning och inte piteåbo eftersom han är uttalat kritisk mot hemkommunens kulturpolitik.

Därefter spelades en intervju med NN upp.

(NN) – Nä, men jag har hållit på i många år. Farit runt och gjort reklam för Piteå men jag gör inte det längre. (Reporter) – Du har slutat med det? (NN) – Ja, jag kan säga att jag är från Norrbotten men jag säger inte att jag är från Piteå längre. (Reporter) – Varför det? (NN) – Därför att, vi hade. När vi hade drivit det här i tio år så hade vi tioårsjubileum. Vi hade en tvåveckorsfestival med författare musik och vi hade, det var budgeterat 100 000 skulle det kosta att ha det. Och, så vi gick runt och frågade en massa folk om de ville vara med. Så vi fick från, Piteå Havsbud bjöd på hotellrum för 10 000 för artisterna. Sparbanken gick in med pengar. Vi hade en lokalföretagare här som gick in med 10 000. Vi fick olika håll och till slut så la. Så hade vi pratat med kommunen också. Jadudå, det skulle nog lösa sig. Det tog ju flera månader och de kom aldrig till beslut. När vi var igång med festivalen, då ringde jag till dem och frågade: hur går det med pengarna? Nä, ni får ingenting. Va, ingenting? Nä, då måste vi ge varenda bensinmacksföreståndare som hållit på i tio år. Och då insåg jag att...innan det hade jag trott att jag och Piteå kommun var på samma lag men då insåg jag att så är det inte. (Reporter) – Hade det sett annorlunda ut för Krokodils del om du

hade fått stöd från kommunen? (NN) – Om jag hade känt att vi hade fått stöd, att vi fått stöd från kommunen är det mycket möjligt att det hade känts på ett annat sätt. Men nu känns det som att då då tappar jag lusten då inser jag att med den här kommunledningen då. Jag tycker de har fullständig idiotisk prioritering när det gäller kultur. Piteå försöker vara en kulturkommun men det är bara svammel det. Kultur är bra om det kan locka hit folk som handlar i affärerna. Det är Piteå kommunlednings syn på kultur, tyvärr.

Senare på morgonen sändes ett kort inslag där en reporter sa att NN nu lanserade sig som norrbottning eftersom han var kritisk till Piteå kommuns kulturpolitik och som konsekvens av det skulle kulturhuset stängas. En kort del av intervjun med NN spelades upp.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att NN gavs fritt utrymme att tala om sitt privata företag Krokodil och om hur Piteå kommun inte hade ställt upp för att bevara kulturhuset som han drev.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslagen överensstämmer med kravet på opartiskhet och bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande. SR anför i huvudsak följande.

Kulturhuset Krokodil som drevs av kulturprofilen NN hade under många år varit ett nav i det norrbottniska kulturlivet och en av mycket få scener där musik av högsta nationella och internationella klass kunnat ses i Norrbotten. Att NN valde att stänga verksamheten den 30 juli 2016 innebar en stor förändring och förlust för kulturlivet i Norrbotten och var därför en viktig händelse i länet.

I direktsändningen den 28 juli 2016 berättade NN, som är en av länets främsta kulturpersoner, för första gången att han var kritisk mot kommunens kulturpolitik. Detta framkom sent i eftermiddagssändningen men hade ett nyhetsvärde och var ett viktigt inlägg i den lokala kulturdebatten. P4 Norrbotten beslöt att göra en uppföljning dagen därpå. Kommunalrådet fick sedan bemöta kritiken i nyhetsinslag såväl klockan 14.30 som klockan 17.00 samt i en längre intervju under eftermiddagsprogrammet klockan 15.35–16.00. Kommunen har inte framfört några klagomål på den hanteringen.

Eftersom det var av stort allmänintresse att kulturhuset skulle läggas ned var det naturligt för P4 Norrbotten att bevaka och belysa detta. Anmälaren anför att NN fått utrymme att marknadsföra sig. I inslaget talar NN om beslutet att lägga ner verksamheten. SR anser att risken för gynnande torde ha varit mycket begränsad då kulturhuset skulle stänga redan inom ett par dagar. Som välkänd profil, musiker, artist och skådespelare var det relevant att ställa frågan till NN

vad han skulle göra härnäst om han inte längre skulle bedriva verksamheten på kulturscenen. Det fanns inga köpuppmaningar, prisuppgifter eller positiva omdömen. SR menar att underhållnings- och informationsintresset i det här fallet motiverar det eventuella gynnande som uppkom.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att NN riktade viss kritik mot Piteå kommunledning. SR anför i sitt yttrande att kommunalrådet fick bemöta kritiken i flera inslag den 29 juli 2016. Nämnden kan inte finna att de granskade inslagen strider mot kravet på opartiskhet.

Det eventuella gynnande av det nu nedlagda kulturhuset som uppkom i inslagen motiverades av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse. Inslagen strider därför inte heller mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.